

Sylabus na rok akademicki: 2022/2023			
Cykl kształcenia: 2020/2021 – 2024/2025			
Opis przedmiotu kształcenia			
Nazwa przedmiotu	Biologia molekularna		Grupa szczegółowych efektów uczenia się
	Molecular Biology		Grupa zajęć (kod grupy) E Nazwa grupy Naukowe aspekty medycyny laboratoryjnej
Wydział	Farmaceutyczny		
Kierunek studiów	Analityka Medyczna		
Poziom studiów	☒ jednolite magisterskie ☐ I stopnia ☐ II stopnia ☐ III stopnia ☐ podyplomowe		
Forma studiów	☒ stacjonarne ☒ niestacjonarne		
Rok studiów	☐ 1 ☐ 2 ☒ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6	Semestr studiów	☐ zimowy ☒ letni
Typ przedmiotu	☒ obowiązkowy ☐ wolnego wyboru/ fakultatywny		
Język wykładowy	☒ polski ☐ angielski		

Liczba godzin													
Forma realizacji zajęć													
	Wykłady (WY)	Seminaria (SE)	Ćwiczenia audytoryjne (CA)	Ćwiczenia kierunkowe - niekliniczne (CN)	Ćwiczenia kliniczne (CK)	Ćwiczenia laboratoryjne (CL)	Ćwiczenia w warunkach symulowanych (CS)	Zajęcia praktyczne przy pacjencie (PP)	Lektoraty (LE)	Zajęcia wychowania fizycznego (WF)	Praktyki zawodowe (PZ)	Samokształcenie kierowane (SK)	E-learning (EL)
Semestr zimowy:													
..... (Nazwa jednostki realizującej przedmiot) ¹													
Kształcenie bezpośrednie ²													
Kształcenie zdalne ³													
Semestr letni: 75 godzin													
Katedra i Zakład Biologii Molekularnej i Komórkowej (Nazwa jednostki realizującej)													

¹ Proszę powielić, jeśli przedmiot prowadzony jest przez więcej niż jedną jednostkę organizacyjną.

² Kształcenie prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia

³ Kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Kształcenie bezpośrednie ²		15				30							
Kształcenie zdalne ³	30												
Razem w roku: 75 godzin													
Katedra i Zakład Biologii Molekularnej i Komórkowej (Nazwa jednostki realizującej)													
Kształcenie bezpośrednie ²		15				30							
Kształcenie zdalne ³	30												

Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)

C1. Rozwijanie umiejętności rozumienia molekularnych podstaw regulacji działania komórki, w tym cyklu komórkowego, apoptozy i transformacji nowotworowej.

C2. Wykształcenie umiejętności stosowania podstawowych technik biologii molekularnej a w szczególności: izolacji DNA oraz RNA, reakcji łańcuchowej polimerazy (PCR), PCR z analizą w czasie rzeczywistym, reakcji odwrotnej transkrypcji, metod sekwencjonowania DNA, elektroforezy kwasów nukleinowych, analizy restrykcyjnej, ligacji.

C3. Wykształcenie umiejętności planowania i praktycznego stosowania metod klonowania i rekombinacji DNA z uwzględnieniem terapii genowej, szczepionek DNA oraz produkcji rekombinowanych białek.

C4. Nabycie praktycznych umiejętności z posługiwania się bazami danych oraz programów do analizy restrykcyjnej DNA i projektowania starterów do PCR.

C5. Uwrażliwienie na potrzeby bezpiecznego przygotowania stanowiska pracy i postępowania zgodnie z zasadami dobrej praktyki laboratoryjnej,

C6. Rozwijanie zdolności prawidłowej interpretacji otrzymywanych wyników badań.

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów uczenia się oraz formy realizacji zajęć:

Numer szczegółowego efektu uczenia się	Student, który zaliczy przedmiot zna/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się	Forma zajęć dydaktycznych * wpisz symbol
E.W4.	Procesy regeneracji oraz naprawy tkanek i narządów;	Test SCQ	WY
E.W6.	Funkcje genomu, transkryptomu i proteomu człowieka oraz procesy replikacji, naprawy i rekombinacji kwasu deoksyrybonukleinowego (DNA), transkrypcji i translacji oraz degradacji DNA, kwasu rybonukleinowego (RNA) i białek;	Test SCQ	WY, CL, SE
E.W7.	Mechanizmy regulacji ekspresji genów, aspekty transdukcji sygnału, aspekty regulacji procesów wewnątrzkomórkowych oraz problematykę rekombinacji i klonowania DNA;	Test SCQ	WY, CL, SE
E.W8.	Zasady i zastosowanie technik biologii molekularnej oraz technik cytogenetyki klasycznej i cytogenetyki molekularnej;	Realizacja zleconych zadań, Test SCQ	WY, CL, SE
E.W9.	Tradycyjne metody diagnostyki cytologicznej, w tym techniki przygotowania i barwienia preparatów, a także automatyczne techniki fenotypowania oraz cytodiagnostyczne kryteria rozpoznawania i różnicowania chorób;	Realizacja zleconych zadań	CL
E.W17.	Metody otrzymywania i stosowania przeciwciał monoklonalnych i poliklonalnych w diagnostyce, leczeniu i monitorowaniu terapii;	Test SCQ	WY
E.W20.	Problematykę z zakresu immunologii nowotworów;	Test SCQ	WY
E.W32.	Nowe osiągnięcia medycyny laboratoryjnej;	Test SCQ	WY, SE
E.U2.	Posługiwać się laboratoryjnymi technikami mikroskopowania oraz technikami patomorfologicznymi, pozwalającymi na ocenę wykładników morfologicznych zjawisk chorobowych w preparatach komórek i tkanek pobranych za życia pacjenta lub pośmiertnie;	Realizacja zleconych zadań	CL
E.U6.	Dobierać i przeprowadzać badania laboratoryjne oparte na technikach immunochemicznych oraz zinterpretować uzyskane wyniki;	Realizacja zleconych zadań	CL

E.U12.	Posługiwać się technikami biologii molekularnej oraz technikami cytogenetyki klasycznej i molekularnej w badaniach laboratoryjnych, a także zinterpretować uzyskane wyniki;	Realizacja zleconych zadań	CL
E.U13.	Korzystać z genetycznych baz danych, w tym internetowych, i wyszukiwać potrzebne informacje za pomocą dostępnych narzędzi;	Realizacja zleconych zadań	CL
E.U14.	Uzyskiwać wiarygodne wyniki laboratoryjnych badań cytologicznych oraz zinterpretować uzyskane wyniki;	Realizacja zleconych zadań	CL
E.U27.	Przeprowadzać krytyczną analizę informacji zawartych w publikacjach naukowych dotyczących zagadnień medycyny laboratoryjnej	Realizacja zleconych zadań	SE

* WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe-nieklinczne; CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; PP - zajęcia praktyczne przy pacjencie; LE - lektoraty, WF - zajęcia wychowania fizycznego; PZ - praktyki zawodowe; SK - samokształcenie kierowane, EL - E-learning

Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):

Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie godzinowe studenta
1. Godziny w kontakcie bezpośrednim:	45
2. Godziny w kształceniu zdalnym:	30
3. Godziny indywidualnej pracy własnej studenta:	50
4. Godziny samokształcenia kierowanego:	-
Sumaryczny nakład pracy studenta:	125
Punkty ECTS za przedmiot:	5

Treści programowe: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty uczenia się)

Wykłady

1. Podstawowe zasady bezpiecznej pracy w laboratorium biologii molekularnej. Systemy zarządzania jakością.
2. Przygotowanie i przechowywanie materiału biologicznego. Wstęp do hodowli komórkowych.
3. Budowa DNA.
4. Organizacja genomu.
5. Replikacja DNA i dobudowa telomerów.
6. Amplifikacja DNA in vitro – reakcja PCR.
7. Molekularne aspekty regulacji cyklu komórkowego. Apoptoza.
8. Mutacje. Naprawa i rekombinacja DNA.
9. Badanie genomów – techniki hybrydizacyjne.
10. Badanie genomów- sekwencjonowanie DNA.
11. Od genu do białka. Rodzaje i funkcje cząsteczek RNA.
12. Proces transkrypcji u prokariotów.
13. Budowa promotora eukariotycznego i czynniki regulujące jego aktywność.
14. Proces transkrypcji u eukariotów. Dojrzwanie RNA.
15. Regulacja poziomu RNA w cytoplazmie. Techniki analizy ilościowej mRNA.
16. Proteom. Translacja.
17. Izolacja i oczyszczanie białek.
18. Analiza ilościowa i jakościowa białek.
19. Enzymy przydatne do manipulacji DNA. Klonowanie a PCR. Przebieg klonowania.
20. Przebieg klonowania c.d. Rodzaje wektorów do klonowania.
21. Metody wprowadzania DNA do komórek.
22. Badanie funkcji genów.
23. Biologia molekularna nowotworu.
24. Diagnostyka molekularna i strategie leczenia w chorobach nowotworowych.

25. Terapia genowa i komórkowa.
26. Molekularne podstawy terapii komórkowej i regeneracyjnej.
27. Organizmy modyfikowane genetycznie w badaniach podstawowych. Klonowanie organizmów.
28. Zastosowanie praktyczne organizmów transgenicznych.
29. Ewolucja genomów.
30. Archeologia molekularna. Filogenetyka molekularna.

Seminaria

1. Projekt poznania genomu człowieka.
2. Ekstrakcja poszczególnych struktur komórkowych. Izolacja makromolekuł.
3. Reakcja PCR.
4. Reakcja RT-PCR.
5. Reakcja Real Time PCR.
6. Reakcja Nested PCR oraz Multiplex PCR.
7. Polimorfizm długości fragmentów restrykcyjnych (RFLP) – zastosowania.
8. Techniki immunologiczne.

Ćwiczenia

1. BHP. Prawidłowe techniki pipetowania przy użyciu pipet automatycznych.
2. Izolacja RNA metodą fenolową. Przygotowanie biblioteki mRNA- reakcja odwrotnej transkrypcji z użyciem starterów oligo(dT).
3. Elektroforeza cząsteczek RNA. Elektroforeza produktów PCR. Bioinformatyka. Bazy danych. Projektowanie starterów do PCR.
4. Izolacja DNA metodą chelex. Wyznaczanie stężenia i czystości DNA. Izolacja genomowego DNA metodą kolumnkową.
5. Porównanie działania endonukleaz specyficznych i niespecyficznych. Elektroforeza trawionego DNA. Metody identyfikacji mutacji – analiza wyników.
6. Metody immunocytochemiczne – detekcja białek w preparatach komórkowych. Barwienia histologiczne. Barwienie H&E, znakowanie cytoplazmy, jądra i organelli komórkowych. Metody hybrydyzacyjne – dot blot.
7. Identyfikacja organizmów modyfikowanych genetycznie - cz.1 - izolacja DNA z żywności i PCR.
8. Identyfikacja organizmów modyfikowanych genetycznie - cz.2 - elektroforeza fragmentów PCR i interpretacja wyników.

Literatura obowiązkowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. Allison L.A., Podstawy biologii molekularnej, WUW, Warszawa 2009.
2. Lewandowska Ronnegren A., Techniki laboratoryjne w biologii molekularnej, MedPharm Polska, Wrocław 2018.
3. Słomski R., Analiza DNA. Praktyka, WUP w Poznaniu, Poznań 2014.

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. Brown T.A Genomy, PWN, Warszawa 2019.
2. Bal J., Genetyka medyczna i molekularna. PWN, Warszawa 2022.

Warunki/wymagania wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien spełnić student przed przystąpieniem do realizacji zajęć z przedmiotu)

1. Umiejętność prostych obliczeń chemicznych.
2. Umiejętność posługiwania się pipetami automatycznymi.

Zasady przyznawania ocen cząstkowych z przedmiotu w trakcie semestru:

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: ⁴

Zaliczenie ćwiczeń

⁴ Proszę wypełnić tylko warunki zaliczenia przedmiotu właściwe dla danego przedmiotu, a pozostałe usunąć. Warunki uzyskania zaliczenia z przedmiotu (na ocenę albo bez oceny) oraz warunki uzyskania oceny z egzaminu muszą obejmować weryfikację wszystkich efektów uczenia się, realizowanych podczas wszystkich form kształcenia w ramach danego przedmiotu. (należy określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu nie może być obecność na zajęciach

- wykonanie wszystkich eksperymentów/zadań w trakcie ćwiczeń;
  - dostarczenie prowadzącemu raportów z ćwiczeń i arkuszy pracy;
- Protokoły ćwiczeń i wzory raportów znajdują się w dokumentach umieszczonych na stronie katedry

Zaliczenie zajęć seminaryjnych

- aktywny udział w dyskusji i powierzonych zadaniach;
  - przygotowanie minimum jednej prezentacji z wybranego artykułu naukowego;
- Publikacje do zajęć umieszczane w materiałach dydaktycznych na stronie katedry.

Student może przystąpić do egzaminu końcowego jedynie po wcześniejszym zaliczeniu ćwiczeń laboratoryjnych i zajęć seminaryjnych. Zajęcia (SE, CL, WY) są obowiązkowe. Nieobecność na zajęciach wymaga usprawiedliwienia w formie pisemnej poprzez dostarczenie oryginału dokumentu do osoby prowadzącej zajęcia i odrobienia zajęć w uzgodnieniu z osobą prowadzącą zajęcia, niezwłocznie po ustaniu przyczyny nieobecności, zgodnie z regulaminem przedmiotu.

W przypadku odwołania zajęć z powodu godzin/dni rektorskich/dziekańskich, zajęcia te będą przeprowadzone w innym terminie lub odpracowane w innej formie uzgodnionej z osobą prowadzącą zajęcia.

Egzamin będzie się odbywać w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem. W uzasadnionych przypadkach decyzją Rektora lub Dziekana może odbyć się w formie zdalnej. Kryteria w I terminie oraz w terminie poprawkowym są takie same.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: ⁵

Ocena:	Kryteria oceny z egzaminu Test jednokrotnego wyboru (SCQ) -50 pytań
Bardzo dobra (5,0)	48-50 poprawnych odpowiedzi
Ponad dobra (4,5)	45-47 poprawnych odpowiedzi
Dobra (4,0)	40-44 poprawnych odpowiedzi
Dość dobra (3,5)	35-39 poprawnych odpowiedzi
Dostateczna (3,0)	30-34 poprawnych odpowiedzi

Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot: ⁶	Katedra i Zakład Biologii Molekularnej i Komórkowej
Kierownik jednostki prowadzącej przedmiot:	Prof. dr hab. Jolanta Saczko
Numer telefonu:	71 784 06 89
E-mail:	jolanta.saczko@umw.edu.pl

Osoba odpowiedzialna za przedmiot:	Prof. dr hab. Jolanta Saczko
Numer telefonu:	71 784 06 89
E-mail:	jolanta.saczko@umw.edu.pl

Koordynator przedmiotu:	nie dotyczy
Numer telefonu:	
E-mail:	

⁵ Proszę wypełnić tylko warunki zaliczenia przedmiotu właściwe dla danego przedmiotu, a pozostałe usunąć. Warunki uzyskania zaliczenia z przedmiotu (na ocenę albo bez oceny) oraz warunki uzyskania oceny z egzaminu muszą obejmować weryfikację wszystkich efektów uczenia się, realizowanych podczas wszystkich form kształcenia w ramach danego przedmiotu. (należy określić formę, kryteria i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny) UWAGA! Warunkiem zaliczenia przedmiotu nie może być obecność na zajęciach

KONSULTACJE: informacje szczegółowe o terminach i miejscach konsultacji kadry akademickiej podawane są na stronach internetowych poszczególnych jednostek organizacyjnych Uczelni prowadzących zajęcia z danego przedmiotu oraz w gablotach obok sekretariatów.

Data opracowania sylabusu

01.09.2022
